

Hoor- en adviescommissie

ADVIES

AAN GEDEPUTEERDE STATEN

naar aanleiding van de behandeling van het bezwaarschrift ingevolge artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van Sortiva B.V. te Alkmaar (bezwaarde) (ingediend door mr. [REDACTED] van Van Diepen van der Kroef Advocaten te Hoorn tegen het besluit van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (ODNHN) namens Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (verweerders) van 17 juli 2025, waarbij een omgevingsvergunning is verleend voor een flora- en fauna-activiteit die ziet op een derde windturbine op de locatie Boekelerdijk 13 in de gemeente Alkmaar.

ONTVANKELIJKHEID

Gelet op de datum waarop het bestreden besluit is verzonden, 17 juli 2025, en gelet op de datum waarop het per post verzonden bezwaarschrift is ontvangen, 26 augustus 2025, stelt de commissie vast dat dit binnen de wettelijke termijn is ingediend. Voorts is het rechtsgeldig ondertekend en wordt voldaan aan alle overige vormvereisten, zodat een inhoudelijke behandeling van de bezwaren kan plaatsvinden.

GRONDSLAG

De grondslag van het bestreden besluit is gelegen in artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit.

Het gaat om een omgevingsvergunning als genoemd in artikel 5.1, tweede lid, onder g van de Omgevingswet voor de schadelijke handelingen en soorten

- artikel 11.37, eerste lid, onder a van het Bal voor het opzettelijk doden van exemplaren van de vogelsoorten, zoals weergegeven in bijlage 3 bij het besluit;
- artikel 11.46, eerste lid, onder a van het Bal in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden van exemplaren van de vleermuissoorten, zoals weergegeven in bijlage 3 bij het besluit;
- artikel 11.46, eerste lid, onder b van het Bal opzettelijk verstoren van de vleermuissoorten zoals weergegeven in bijlage 3 bij het besluit.

VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 18 december 2024 is door bezwaarde een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit die ziet op de plaatsing van een derde windturbine op de locatie Boekelerdijk 13 in de gemeente Alkmaar. Deze vergunning is op 17 juli 2025 verleend. Op 26 augustus 2025 is het bezwaarschrift ontvangen. Naar aanleiding van het bezwaarschrift heeft er een informeel gesprek plaatsgevonden tussen bezwaarde en verweerders en is om die reden de behandeling van het bezwaarschrift aangehouden. Aangezien partijen niet tot overeenstemming zijn gekomen heeft op 9 april 2026 een hoorzitting plaatsgevonden. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt dat aan het advies wordt toegevoegd.

INHOUD VAN HET BESTREDEN BESLUIT

Verweerders hebben de vergunning verleend voor het opzettelijk doden en/of verstoren van de in bijlage 3 bij het besluit genoemde soorten. De vergunning is geldig van 18 juli 2025 tot en met 31 december 2045. Hierbij zijn diverse algemene en specifieke voorschriften opgelegd. De specifieke voorschriften zien onder meer op het inrichten van een alternatief foerageergebied, monitoring op vleermuisactiviteit en aanvaringslachtoffers onder vogels en een specifieke stilstandvoorziening.

Verweerders onderbouwen het besluit met afwegingen ten aanzien van:

- Andere bevredigende oplossing;

Hoor- en adviescommissie

- Het wettelijk belang;
- De staat van instandhouding;
- De cumulatieve effecten.

Verweerders zijn van oordeel dat is voldaan aan de voorwaarden om een omgevingsvergunning te verlenen.

Wel hebben verweerders 30 voorschriften verbonden aan de vergunning.

OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE TEN AANZIEN VAN DE BEZWAREN EN DE VERWEREN

Alvorens in te gaan op de bezwaargronden zal de commissie eerst een en ander opmerken over de procesorde. Door bezwaarde is aangegeven dat het bureau Endemica de kant van verweerders heeft gekozen, terwijl zij de adviseur van bezwaarde waren. Tevens zouden verweerders volgens bezwaarde informatie uit het informele gesprek hebben gebruikt in de formele procedure, terwijl dit een vertrouwelijk gesprek was.

Ten aanzien van Endemica merkt de commissie het volgende op. Bezwaarde heeft Endemica ingeschakeld en het rapport van Endemica d.d. 18 december 2024 aan de aanvraag ten grondslag gelegd. De commissie heeft kennisgenomen van de pleitnota van bezwaarde, waarbij zij gedeeltelijk afstand neemt van het rapport van Endemica. De commissie heeft tevens kennisgenomen van de reactie van Endemica op de pleitnota van bezwaarde. De commissie constateert dat partijen overduidelijk gebrouilleerd zijn geraakt. De onderlinge verhouding tussen bezwaarde en Endemica, hoe betreurenswaardig ook, speelt voor de commissie bij de inhoudelijke beoordeling van de zaak geen rol. De onderlinge verhoudingen zijn mogelijk verstoord, de goede procesorde is daardoor niet in het geding geraakt.

Ten aanzien van het delen van informatie uit het informele gesprek merkt de commissie het volgende op. De commissie heeft geen informatie over de inhoud van het informele gesprek. Kennelijk zijn er naar aanleiding van het informele gesprek nog stukken gewisseld tussen bezwaarde en verweerders, waarin partijen hebben laten weten wat hun standpunten zijn. Nu partijen geen overeenstemming hebben bereikt, neemt de commissie aan dat de standpunten van partijen in het informele gesprek gelijk zijn aan de standpunten in de formele fase. In die zin begrijpt de commissie wel dat de reactie van verweerders in de informele fase gezien kan worden als verweerschrift in de formele fase. Het kan namelijk niet zo zijn dat een ingenomen standpunt in de informele fase, door de vertrouwelijkheid van het informele gesprek, niet meer kan worden ingenomen in de formele fase.

Bezwaargrond 1: De beoordeling van verweerders is onvoldoende gestoeld op de aanvraag en het daarbij behorende ecologische onderzoek.

Bezwaarde stelt dat de omgevingsvergunning voorschriften bevat die afwijken van de aanvraag. Volgens bezwaarde moet de besluitvorming plaatsvinden op basis van de aanvraag en de daarbij ingediende onderzoeken. De vergunning bevat echter aanvullende en verzwarende voorschriften die niet uit de aanvraag volgen.

Volgens bezwaarde schetst de vergunning bovendien een aanzienlijk negatiever beeld van de effecten op flora en fauna dan uit het ecologisch onderzoek blijkt dat bij de aanvraag is gevoegd. Daardoor zou de vergunning feitelijk op een andere inhoudelijke grondslag zijn gebaseerd dan de aanvraag.

Verweer:

Verweerders hebben de bevoegdheid om voorschriften aan een vergunning te verbinden. Dit kunnen ook voorschriften zijn met mitigerende of compenserende maatregelen of een, monitorings- dan wel een mitigatieplan (geen limitatieve opsomming). Dit kunnen verweerders doen, als zij dat voor een specifiek project nodig achten om de vergunning te kunnen afgeven, waarmee bijvoorbeeld de gevolgen voor de beschermde soorten worden weggenomen of verminderd.

Hoor- en adviescommissie

Overweging commissie

Uit vaste jurisprudentie, zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) op 3 april 2024, ECLI:NL:RVS:2024:1401, volgt dat verweerders op grondslag van de aanvraag dienen te beslissen. Dat betekent echter niet dat verweerders het aangevraagde zonder meer voor waar moeten aannemen. Verweerders zijn immers ook deskundig en dienen te beoordelen welke maatregelen zij nodig achten om de bescherming van de betreffende fauna te bewerkstelligen. Verweerders hebben dat in dit geval gedaan door het opleggen van voorschriften.

Uit de pleitnota van bezwaarde blijkt dat bezwaarde het niet volledig eens is met de kwaliteit van het rapport van Endemica en de getrokken conclusies. Bezwaarde heeft dit rapport van Endemica echter wel ten grondslag gelegd aan haar aanvraag. In haar pleitnota haalt bezwaarde soms bepaalde passages aan uit het rapport van Endemica die juist zouden zijn en soms komt bezwaarde tot de conclusie dat de kwalificatie van Endemica onjuist zou zijn. Dit roept vraagtekens op bij de commissie. Als bezwaarde het niet eens is met bepaalde conclusies uit het rapport van Endemica, dat wel ten grondslag is gelegd aan de aanvraag, dan had bezwaarde een ander onafhankelijk ecologisch bureau moeten inschakelen om de conclusies van het rapport van Endemica te weerspreken. Uit vaste jurisprudentie, zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 30 oktober 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4391 en 14 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1470, blijkt namelijk dat een deskundige advies weerlegd kan worden door een contra-expertise. Bezwaarde heeft dat niet gedaan. Nu bezwaarde zelf het rapport van Endemica aan haar aanvraag ten grondslag heeft gelegd en de inhoud daarvan achteraf niet heeft bestreden door middel van een contra-expertise, gaat de commissie uit van de juistheid van het rapport van Endemica.

In het betreffende rapport is onder andere vastgesteld dat er sprake is van een essentieel foerageergebied. Essentieel foerageergebied dient, in tegenstelling tot foerageergebied, beschermd te worden. Als (een deel van) het essentieel foerageergebied verloren gaat, is er in principe sprake van een schadelijke handeling. Dat is alleen niet het geval indien er voldoende foerageergebied resteert of als de kwaliteit van het foerageergebied wordt verhoogd. Gelet hierop kan de commissie de voorschriften in het bestreden besluit ten aanzien van het essentiële foerageergebied volgen.

Bezwaargrond 2: Zorgvuldigheid, belangenafweging en motivering.

Bezwaarde voert aan dat het besluit niet voldoet aan de eisen van zorgvuldige voorbereiding uit artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Volgens bezwaarde is onvoldoende rekening gehouden met de informatie uit de aanvraag en de bijbehorende ecologische onderzoeken.

Daarnaast zou geen evenwichtige belangenafweging hebben plaatsgevonden zoals bedoeld in artikel 3:4 Awb. Volgens bezwaarde leiden de opgelegde voorschriften ertoe dat de plaatsing en exploitatie van de derde windturbine financieel vrijwel onmogelijk wordt, zonder dat dit voldoende is meegewogen in de besluitvorming.

Ook stelt bezwaarde dat het besluit onvoldoende is gemotiveerd in de zin van artikel 3:46 Awb. Met name de noodzaak en onderbouwing van mitigerende maatregelen, monitoring, slachtofferonderzoek en stilstandsvoorzieningen zouden onvoldoende zijn gemotiveerd.

Verweer:

In dit geval moet een groter gewicht worden toegekend aan de bescherming van de verschillende vogel- en vleermuissoorten, waaronder de rosse vleermuis. Verweerders zijn van mening dat zich in dit geval omstandigheden voordoen, namelijk dat eerder geen onderzoek ten behoeve van de reeds aanwezige turbines is verricht en de onderzoeksperiode korter dan gebruikelijk is geweest, die maatregelen noodzakelijk maken. Ten aanzien van de stilstandsvoorziening merken verweerders nog het volgende op. Anders dan bezwaarde stelt maakt de omstandigheid dat uit het ecologisch onderzoek volgt dat de extra windturbine geen effect zal hebben op de staat van instandhouding van de verschillende soorten niet dat geen maatregelen gesteld kunnen worden.

Hoor- en adviescommissie

Ondanks dat verweerders toestemming verlenen voor de omstandigheid dat er beschermde soorten mogelijk zullen worden gedood, betekent dit evenmin dat dit 'zomaar' mogelijk is.

Uit de Habitatrichtlijn en de Ow vloeit immers voort dat het doden zoveel als mogelijk moet worden voorkomen om de verbodsbepaling niet te overtreden. Daarom is de stilstandvoorziening opgenomen. De vergunning is dan ook verleend, omdat 'helemaal voorkomen' niet mogelijk is. Daarnaast staat in het bestreden besluit dat hoewel van de rosse vleermuis geen gegevens bekend zijn om een status voor de Rode lijst te bepalen, wel duidelijk is dat het over het algemeen niet goed gaat met deze soort en deze ernstig wordt bedreigd.

Daarnaast achten verweerders, zoals reeds eerder is aangegeven, het van belang dat er monitoring plaatsvindt. Er heeft immers voor de plaatsing van de andere turbines geen natuuronderzoek plaats gevonden. Daarnaast is de onderzoeksperiode voor de plaatsing van de nieuwe windturbine korter geweest dan de gebruikelijke onderzoeksperiode. Vanwege het vorenstaande kan niet, zonder enige controle ervan op juistheid, worden uitgegaan van die gegevens. Op basis van die informatie zijn namelijk wel de slachtofferaantallen berekend met behulp van een rekenmethode, waarmee de impact op de staat van instandhouding is bepaald. Gelet hierop is de monitoring dus nodig om te kunnen controleren of die aannames de juiste zijn geweest en de 1 % norm van de verschillende beschermde soorten niet wordt overschreden, zodat de staat van instandhouding daadwerkelijk is geborgd. Immers, uitsluitend als aan alle drie de voorwaarden, waaronder de staat van instandhouding wordt voldaan, kunnen verweerders een vergunning afgeven.

De kosten en het productieverlies zijn daarom, gezien het vorenstaande tezamen genomen, van ondergeschikt belang.

Overweging commissie

Volgens vaste jurisprudentie, zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling op 29 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1160, kan het door het ORNIS-comité geformuleerde criterium, inhoudende dat iedere tol van minder dan 1% van de totale jaarlijkse sterfte van de betrokken populatie (gemiddelde waarden) voor de soorten die niet mogen worden gejaagd, worden gebruikt bij het ontbreken van een ander wetenschappelijk onderbouwd criterium, om te bepalen of de te verwachte aantallen vogelslachtoffers door de windturbines de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied aantasten of een verstorend effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Bezwaarde is kennelijk van mening dat uit de aanvraag en het daarbij behorende ecologische rapport afdoende blijkt dat de aangevraagde windturbine weinig slachtoffers veroorzaakt onder de betreffende fauna, namelijk minder dan de genoemde 1% en dat daarom de extra voorschriften niet nodig zijn.

De commissie merkt op dat het feit dat het ORNIS-criterium kan worden gebruikt, niet wil zeggen dat het gebruikt moet worden. Met andere woorden afwijking hiervan is mogelijk, maar dan moeten verweerders wel motiveren waarom er in dat kader extra monitoringsvoorschriften worden opgelegd. Zeker nu bezwaarde heeft aangegeven dat hierdoor de effectiviteit van de windturbine volgens bezwaarde in het geding komt.

De commissie is van mening dat verweerders afdoende hebben aangegeven waarom de extra monitoringsvoorschriften nodig zijn. Het gaat immers om een essentieel foerageergebied, waarbij het organisch afval een grote aantrekkingskracht heeft op verschillende dieren.

Bezwaargrond 3: Ecologische beoordeling en feitelijke onderbouwing.

Bezwaarde is het niet eens met de beoordeling van de ecologische effecten door verweerders. Volgens het bedrijf wordt in de vergunning een negatiever beeld geschetst van de impact van de derde windturbine op het foerageergebied van de Rosse vleermuis en op het aantal mogelijke aanvaringsslachtoffers dan uit het uitgevoerde onderzoek blijkt.

In het kader van de aanvraag heeft Bureau Endemica onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van soorten en de effecten van de windturbine. Volgens bezwaarde volgt uit dit onderzoek dat met de

Hoor- en adviescommissie

voorgestelde mitigerende maatregelen geen negatieve invloed ontstaat op de gunstige staat van instandhouding van betrokken vleermuis- en vogelsoorten.

Desondanks bevat de vergunning volgens bezwaarde aanvullende verplichtingen, zoals het realiseren van een alternatief foerageergebied voor vleermuizen. Het bedrijf stelt dat deze verplichting onvoldoende onderbouwd is en niet voortvloeit uit de resultaten van het ecologisch onderzoek.

Verweer:

Uit de ecologische onderzoeken uitgevoerd door Endemica, blijkt dat het depot met organisch materiaal een belangrijke functie heeft als foerageergebied voor de Rosse vleermuis.

Hoewel foerageergebieden in beginsel niet worden beschermd via het soortenbeschermingsregime, geldt daarvoor een uitzondering indien een essentieel foerageergebied zodanig wordt aangetast dat daardoor de functionaliteit van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de betrokken diersoort wordt aangetast. Onder een essentieel foerageergebied wordt daarbij verstaan: een foerageergebied dat van wezenlijk belang is voor het functioneren van de voortplantings- of rustplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om eventuele aantasting daarvan op te vangen.

In het vleermuisonderzoek staat dat het midden van de deponie, aan de westelijke zijde van het depot met organische materialen, moet worden beschouwd als essentieel foerageergebied voor de Rosse vleermuis. Verder staat hierin dat zonder mitigerende maatregelen aantasting van de (regionale) staat van instandhouding van de Rosse vleermuis wordt verwacht.

Overweging commissie

In het rapport van Endemica, dat bezwaarde zelf ten grondslag heeft gelegd aan haar aanvraag staat, dat er sprake is van een essentieel foerageergebied. Bezwaarde heeft haar eigen rapport niet weerlegd met een rapport van een andere onafhankelijke deskundige. De commissie verwijst voor het overige naar hetgeen is opgemerkt bij het eerste bezwaar.

De commissie merkt voor de volledigheid op dat, gelet op de inhoud van het rapport van Endemica, de vergunning is verleend. Wel zijn er voorschriften aan verbonden, aangezien er sprake is van een bijzondere situatie, een plek met veel aantrekkingskracht voor dieren vanwege de aanwezigheid van organisch afval.

Bezwaargrond 4: Monitoring en slachtofferonderzoek.

De vergunning bevat voorschriften voor monitoring van vleermuizen en vogels en voor slachtofferonderzoek rondom de windturbine. Bezwaarde stelt dat deze verplichtingen verder gaan dan noodzakelijk op basis van de lokale omstandigheden en het uitgevoerde onderzoek.

Volgens bezwaarde is monitoring in beginsel slechts gedurende een beperkte periode nodig en zou slachtofferonderzoek gezien de lokale situatie niet noodzakelijk zijn. De in de vergunning opgelegde verplichtingen worden daarom als disproportioneel beschouwd.

Daarnaast voert bezwaarde aan dat deze verplichtingen leiden tot aanzienlijke kosten en administratieve lasten, waardoor de realisatie en exploitatie van de windturbine financieel onder druk komt te staan.

Verweer:

Zie het verweer bij bezwaargrond 5.

Overweging commissie

Hoor- en adviescommissie

In de pleitnota van bezwaarde wordt de volgende jurisprudentie van de Afdeling, ECLI:NL:RVS:2017:2742, aangehaald over monitoring. In de betreffende uitspraak komt de Afdeling tot de conclusie dat een monitoringsverplichting niet kan worden opgelegd louter en alleen omdat de verwachting bestaat dat het aantal slachtoffers bij de in de ontheffingen genoemde trekvogelsoorten lager zal zijn dan op grond van eerder onderzoek van Bureau Waardenburg is voorspeld en het daarom uit beleidsmatig oogpunt van belang is, met het oog op de handelwijze bij toekomstige te verlenen ontheffingen, de trekvogelsterfte in de omgeving van de windturbines te monitoren. Een dergelijke situatie doet zich hier niet voor. De voorschriften worden niet opgelegd vanuit beleidsmatig oogpunt voor toekomstige ontheffingen/vergunningen.

Bezwaargrond 5: Stilstandsvoorzieningen voor de windturbine.

In de vergunning zijn stilstandsvoorzieningen opgenomen die bepalen onder welke omstandigheden de windturbine moet worden stilgezet. Bezwaarde stelt dat deze voorschriften niet gebaseerd zijn op de aanvraag en ook niet op een realistische risicoanalyse.

Door de combinatie van voorwaarden, zoals een minimale windsnelheid (bijvoorbeeld windkracht 4 Beaufort) en een maximumaantal rotoromwentelingen, zou de turbine gedurende lange perioden niet operationeel kunnen zijn.

Bezwaarde verwijst daarbij naar jurisprudentie¹ waaruit volgt dat dergelijke vergaande maatregelen alleen gerechtvaardigd zijn wanneer de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten daadwerkelijk in gevaar komt. Volgens bezwaarde is daarvan in dit geval geen sprake.

Verweer:

De aangehaalde jurisprudentie is in deze situatie niet aan de orde. In dit geval zien verweerders wel aanleiding om deze maatregel voor te schrijven. Het betreft hier de uitbreiding van een bestaand windturbinepark met één extra windturbine. De overige windturbines zijn al sinds resp. 2012 en 2025 in werking. Destijds is, wegens het gebrek aan kennis over de flora en fauna, geconcludeerd dat geen natuurvergunning nodig was. In de afgelopen jaren zijn bovendien op zowel nationaal als internationaal niveau meerdere onderzoeken verricht, waaruit blijkt dat de aantallen aanvaringsslachtoffers aanzienlijk hoger liggen dan aanvankelijk werd verwacht. Dit heeft onder meer ertoe geleid dat bij de planning van windparken een protocol voor preconstructie-onderzoek is opgesteld. In dit geval betreft het weliswaar de uitbreiding van een bestaand windpark, maar daarbij moet wel worden meegenomen dat voor de eerder geplaatste windturbines geen natuuronderzoek is verricht en evenmin slachtoffermonitoring heeft plaatsgevonden. Dat de bestaande turbines in het onderzoek voor de plaatsing van een derde turbine zijn meegenomen, maakt dat niet anders. Door de plaatsing van de eerdere turbines kunnen er al vele vogels en vleermuizen zijn gedood. Gelet hierop achten verweerders monitoring noodzakelijk om te kunnen controleren of de aannames kloppen en of zo nodig de maatregelen moeten worden aangescherpt, dan wel andere aanvullende maatregelen moeten worden getroffen.

Daarbij merken verweerders op dat het onderzoek dat in het kader van een flora- en fauna-activiteit is verricht, een kortere periode behelst dan normaal gesproken het geval is. Er is immers alleen in de periode juni tot en met september onderzoek verricht. In overleg met het door bezwaarde ingeschakelde ecologische bureau zijn verweerders akkoord gegaan met deze kortere periode, vanwege een mogelijke subsidieaanvraag van Sortiva, die voor het einde van jaar moest worden aangevraagd en gelet op de omstandigheid dat in die periode intensief onderzoek is verricht, maar dat neemt niet weg dat daarmee mogelijk soorten of functies zijn gemist. In de nieuwe(re) protocollen, zoals dat van Klop ea., wordt dan ook meerjarig onderzoek voorgeschreven, zodat er een beter beeld van de situatie kan worden verkregen. Door bijvoorbeeld weersomstandigheden kunnen de aanwezige aantallen en soorten immers per jaar verschillen. Door meerjarig onderzoek, kunnen dergelijke uitschieters naar boven of naar beneden worden bijgesteld door uit te gaan van een gemiddelde over een paar jaar. Bovendien geldt voor vogels dat de ruimte tussen de turbines kleiner wordt, wat mogelijk een effect heeft.

¹ [Raad van State 22 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2772](#)

Hoor- en adviescommissie

Het onderzoek is voornamelijk gebaseerd op literatuuronderzoek en vergelijking met bestaande turbines in het land. Echter is de stortplaats voor vogels een hoog risico gebied vanwege de aantrekkende werking van organisch afval. Uit eigen waarneming blijkt bijvoorbeeld dat er grote aantallen meeuwen van diverse soorten aanwezig zijn, net zoals kauwen en buizerds. Vanwege de niet vergelijkbare unieke locatie achten verweerders monitoring eveneens noodzakelijk om de aannames met de daadwerkelijke situatie te meten.

Overweging commissie

De commissie is van mening dat verweerders terecht wijzen op het feit dat de thans voorliggende casus verschilt ten opzichte van die in de aangehaalde jurisprudentie. Een stortplaats heeft door de aanwezigheid van organisch voedsel een aantrekkende werking voor verschillende dieren.

Bezwaargrond 6: Proportionaliteit en belangenafweging.

Volgens bezwaarde ontbreekt in de vergunning een integrale afweging van kosten, effectiviteit en proportionaliteit van de opgelegde maatregelen.

De combinatie van monitoring, slachtofferonderzoek, mitigerende maatregelen en stilstandsvoorzieningen zou ertoe leiden dat de plaatsing en exploitatie van de windturbine financieel nauwelijks haalbaar is. Volgens bezwaarde is daarmee sprake van onevenredig nadelige gevolgen.

Verweer:

In dit geval achten verweerders het verbinden van voorschriften noodzakelijk, ondanks de door bezwaarde aangedragen gestelde omstandigheden in relatie tot de kosten die met de monitoring zijn gemoeid en het productieverlies als gevolg van de stilstandvoorziening. De kosten en het productieverlies zijn volgens verweerders van ondergeschikt belang.

Overweging commissie

De commissie merkt op dat de bescherming van de soorten het uitgangspunt is. Hierop kunnen uitzonderingen worden gemaakt, waarbij door middel van voorschriften de negatieve gevolgen voor de soorten zoveel mogelijk voorkomen kunnen worden.

Ten aanzien van de door bezwaarde aangehaalde jurisprudentie van bezwaarde (ECLI:NL:RVS:2018:2772) merkt de commissie het volgende op. In die uitspraak werd een rapport dat op een andere casus zag gebruikt voor een casus waar de verleende ontheffing op zag. Een dergelijke situatie doet zich hier niet voor. Het rapport van Endemica is exclusief opgesteld voor de voorliggende aanvraag.

Volgens bezwaarde is de exploitatie, door de opgelegde voorschriften, nauwelijks financieel haalbaar. Het uitgangspunt van de wet is echter niet om het maximale financiële rendement te behalen uit de exploitatie van de windturbine. De bescherming van de soorten staat immers voorop. De commissie verwijst naar bezwaar 9 ten aanzien van het verlies aan rendement door de stilstandvoorziening.

Bezwaargrond 7: Inconsistent gebruik van beleidskaders.

In de vergunning wordt selectief gebruik gemaakt van beleidskaders. Zo wordt regelmatig verwezen naar de Regionale Energie Strategie (RES) 2021, maar niet naar het kader Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land.

Volgens bezwaarde leidt deze selectieve benadering tot een inconsistente beoordeling van het project en de daarbij opgelegde voorschriften.

Verweer:

Hoor- en adviescommissie

Geen reactie van verweerders.

Overweging commissie

De commissie merkt op dat met Monitoringsprotocol Wind op Land 2021 gepoogd wordt om de monitoring zoveel mogelijk te standaardiseren middels een protocol. Door de commissie is al eerder opgemerkt dat het hier gaat om een specifieke en unieke situatie, namelijk een stortplaats die door de aanwezigheid van organisch voedsel een aantrekkende werking heeft voor verschillende soorten.

Bezwaargrond 8: Voorschrift 11 alternatief foerageergebied.

Bezwaarde is afhankelijk van de hoeveelheid afval die wordt aangevoerd en moet ook flexibel kunnen zijn in de wijze waarop zij haar terrein inricht mocht de aard en samenstelling van het aan te leveren afval veranderen.

Verweer:

Uit de ecologische onderzoeken uitgevoerd door Endemica, blijkt dat het depot met organisch materiaal een belangrijke functie heeft als foerageergebied voor de Rosse vleermuis. Vanwege het belang van het essentieel foerageergebied voor de (regionale) staat van instandhouding van de Rosse vleermuis, gaan verweerders niet akkoord met het wijzigingsvoorstel van voorschrift 11.

Overweging commissie

De commissie begrijpt dat bezwaarde de hoeveelheid en de aard van het afval niet in de hand heeft. Echter zolang het terrein een essentieel foerageergebied is, dienen er maatregelen getroffen te worden ter bescherming van de Rosse vleermuis. Als (een deel van) het essentieel foerageergebied verloren gaat, is er in principe sprake van een schadelijke handeling. Dat is alleen niet het geval indien er voldoende foerageergebied resteert of als de kwaliteit van het foerageergebied wordt verhoogd. Bezwaarde heeft dus alternatieven om te zorgen dat er geen sprake is van een schadelijke handeling.

Bezwaargrond 9: Monitoringsverplichtingen en stilstandvoorzieningen, Voorschriften 13 tot en met 23.

De periode van 3 jaar monitoren is te lang en zou moeten worden teruggebracht naar 1 jaar.

De voornaamste reden voor het toevoegen van een derde windturbine aan het interne elektriciteitsnetwerk met twee bestaande windturbines en een zonnepark is het verminderen van de gevolgen van netwerkcongestie. Er is dan ook geen sprake van een verdienmodel voor Sortiva, maar van pure noodzaak om de leveringszekerheid van elektriciteit (gedeeltelijk) veilig te kunnen stellen voor de bedrijfsvoering. De stilstandvoorzieningen maken dat het project geen doorgang kan vinden.

Verweer:

Monitoring is noodzakelijk. Daartoe hebben verweerders van belang geacht dat voor de plaatsing van de andere windturbines geen natuuronderzoeken zijn uitgevoerd of gegevens van aanvaringsslachtoffers bekend zijn en tevens korter onderzoek is verricht. Monitoring is daarom noodzakelijk om te kunnen controleren of de aannames qua slachtoffers juist zijn. Voor de beoordeling van de staat van instandhouding dienen immers ook de cumulatieve effecten te worden meegenomen, dus ook de effecten van de bestaande nabij gelegen windturbines dan wel andere windturbineparken of hoogspanningskabels. Aangezien door bijvoorbeeld weersomstandigheden de aantallen per jaar kunnen verschillen, dient de monitoring drie jaar plaats te vinden om een goed beeld van de daadwerkelijke situatie te krijgen.

In algemene bronnen wordt uitgegaan van een verlies van rond de 3%.

Hoor- en adviescommissie

Overweging commissie

De commissie is van mening dat verweerders nader dienen te onderbouwen waarom in dit geval ook uitgegaan moet worden van een verlies van slechts 3% rendement.

Bezwaargrond 10: Monitoring vogels. Voorschriften 25 en 26

De tijd en kosten die deze voorschriften voor bezwaarde met zich brengen staan niet in de verhouding tot de conclusie van Endemica dat nu de windturbine met een slagschaduwensor zal worden uitgerust, net als de bestaande windturbines, al een voldoende mitigerende maatregel is genomen.

Verweer:

In het Monitoringsprotocol Wind op Land 2021 staat dat er gedurende 3 jaar slachtofferonderzoek zou moeten worden uitgevoerd. Een periode van drie jaar geeft namelijk een beter beeld van de weersomstandigheden rond de turbines, de populatiegrootte van de verschillende soorten in de omgeving, en de weersomstandigheden jaarrond in het algemeen. Koude of warmere jaren leveren andere soorten op, zoals wintergasten of soorten uit het zuiden of (ver)minder(de) activiteit vanwege droogte. Dat blijkt niet mogelijk te zijn op het terrein van bezwaarde. Daarom hebben verweerders ten aanzien van de monitoring voorschriften opgenomen, op dusdanige wijze zodat deze ook op het terrein van Sortiva uitvoerbaar zijn.

Overweging commissie

De commissie verwijst naar de overwegingen bij bezwaargrond 4.

ADVIES VAN DE COMMISSIE

De commissie komt op basis van de stukken en het besprokene tijdens de op 9 april 2026 gehouden openbare hoorzitting tot de conclusie dat het bestreden besluit niet herroepen moet worden, maar wel nader gemotiveerd moet worden ten aanzien van het verlies van rendement van 3% door de stilstandvoorziening.

Haarlem, 9 april 2026

de Hoor- en adviescommissie,

Kamer IV

fungerend secretaris

voorzitter